

дарств, а не спеціалізованих станцій. Особливо це стосується використання індексів, так як вони, у такому вигляді, не дають можливості порівнювати тварин, відгодованих у різних умовах, але дають можливість ранжувати тих, які оцінені одночасно в одному господарстві. Перевагою цього способу є також відносна легкість і незалежність отримання базових даних, тобто визначення середньодобових приростів не потребує помісячного зважування тварин, а дата народження – один із самих об'єктивних показників. З іншої сторони, визначення товщини шпигу проводить підготовлений спеціаліст, який використовує перевірений прилад, що також гарантує достовірність отриманих даних. Таким чином, цей спосіб можна використовувати в умовах господарства.

Бібліографічний список

1. Falconer D.S. Einführung in die quantitative Genetik. Stuttgart:Ulmer, 1984, p.472.
2. Система стандартів в свиноводстві.- М.: ВО Агропромиздат, 1988.
- 3.Schweinezucht und Schweineproduktion. Unterrichts- und Beratungshilfe. BTL Grub, 2000, p. 71-72.

В статті описано спосіб оцінки живих тварин по власній продуктивності в умовах племенного господарства з використанням ультразвукового приладу Piglog 105.

The usage of performance test in pedigree farm was shown. Special accent was put on the necessity of application of index selection by animal estimation.

УДК 636.2.084.085.52

КОМБІНОВАНІ СИЛОСИ ЯК ОСНОВА ОДНОТИПНИХ РАЦІОНІВ ДІЙНИХ КОРІВ

В.І. Гноєвий, О.М. Ільченко, І.В. Гноєвий, З.М.Познякова

Інститут тваринництва

Досліджено ефективність заміни кукурудзяного силосу на комбіновані силоси: ячмінь+овес+горох та кукурудза (80%)+соя (20%) у раціонах ремонтних телиць і дійних корів.

кукурудзяний силос, комбінований силос, злако-бобові сумішки, протеїн, корови

У багатьох країнах світу набуває широкого розповсюдження цілорічно однотипна годівля корів. Основою такої годівлі є сталі сумішки з подрібнених кормів (сіно, сінаж, силос, комбікорми тощо), які використовуються на протязі року. Застосування кормосумішок забезпечує стаке надходження у рубець жуйних тварин певної групи поживних речовин, у зв'язку з чим усувається проблема дефіциту на протязі доби одних поживних речовин і надлишку інших, що дуже важливо з точки зору фізіології живлення, підвищення їх продуктивності і функції відтворення. Особливо така

годівля має важливе значення в літній період, бо часта зміна кормів зеленого конвеєра в літніх раціонах худоби, зокрема за несприятливих погодних умов, призводить до частих і різких змін режиму годівлі. Однотипна ж годівля корів на протязі літа дає можливість у значній мірі позбутися вищезазначених негативних факторів [3, 5].

Пропонувалось в якості основного сталого корму кормосумішок використовувати сінаж з сумішок багаторічних злако-бобових трав [6], кукурудзяний силос [5], але на сьогодні в зоні Лісостепу України ці корми через низку причин (дефіцит кормозбиральної техніки, низький вміст протеїну у кукурудзяному силосі) не можуть бути пріоритетними.

Техніко-економічна оцінка вирощування основних силосних культур та технологій заготівлі кормів, що була проведена в ІТ УААН в 1995-2003 роках, показала [1-3], що з точки зору ефективного використання землі, економії енергоресурсів та забезпечення раціонів протеїном при однотипній годівлі корів пріоритетними у складі кормосумішок можуть бути комбіновані силоси (кукурудзи і сої, кукурудзи і амаранту, злако-бобових сумішок ярових чи озимих зернофуражних культур). Метою цих досліджень було визначення ефективності застосування деяких комбінованих силосів у раціонах жуйних тварин.

Методика роботи. Роботу виконано у дослідному господарстві ІТ УААН “Кутузівка” в 2001-2003 рр. Силоси заготовляли за технологією, що рекомендована М.В.Польшиковою [7]. Хімічний аналіз кормів досліджували в аналітичній лабораторії інституту за прийнятими там сучасними методиками. Досліди на тваринах проводили у відповідності з методами, описаними О.І. Овсянниковим [4].

Результати досліджень. Силоси зі злако-бобових компонентів за активною кислотністю були кращими порівняно з кукурудзяним силосом, а вміст молочної кислоти знаходився в межах 60% без наявності масляної кислоти (табл. 1).

1. Кислотний склад силосів, %

Силоси	Волога	рН	Титрована кислотність, мп	Аміак, мг%	Молочна кислота	Оцтова		Масляна		Всього кислот	Співвідношення кислот		
						вільна	зв'язана	вільна	зв'язана		молочна	оцтова	масляна
Кукурудзяний	70,92	3,87	34,3	54,3	1,84	0,83	0,10	-	-	2,77	66,3	33,66	-
Ячмінь+ овес+горох+ вика ярова	65,75	4,38	36,1	129,3	1,88	0,92	0,16	-	-	2,99	59,23	40,77	-
Ячмінь+ овес+горох	64,57	3,95	29,7	91,6	1,42	0,85	0,11	-	-	2,38	62,75	40,26	-

У комбінованих силосах порівняно з кукурудзяним вміст протеїну підвищувався в 1,17-2,0 рази. Найбільше його містилося в 4-компонентній сумішці ярових зернофуражних культур (табл. 2). У такому силосі вміст протеїну з розрахунку на 1 корм. од. досягав 88-90 г, що більше, порівняно з кукурудзяним, у 1,28-1,30 раза.

2. Хімічний склад силосів, %

Силоси	Во- да	Суша речо- вина	Зо- ла	Жир	Про- теїн	Клітко- вина	БЕР	Са	Р
Кукурудзяний	69,9	30,1	1,5	1,1	2,4	7,9	17,2	0,22	0,06
Ячмінь+овес+ го- рох+вика ярова	61,6	38,4	2,7	1,6	4,8	10,7	18,6	0,43	0,13
Ячмінь+овес+ горох	69,9	30,1	2,4	1,2	3,0	5,6	17,9	0,26	0,08
Кукурудза (80%) +соя (20%)	74,6	25,4	2,3	1,6	2,8	7,9	10,8	0,21	0,04
Кукурудза (70%) + амарант (30%)	74,8	25,20	1,8	1,2	3,0	7,8	11,4	0,23	0,04

У 3-компонентній сумішці (ячмінь+овес+горох), вміст протеїну порівняно з кукурудзяним силосом збільшувався в 1,25 раза. Збагачення кукурудзи соєю зумовило краще забезпечення силосу протеїном в 1,17 раза. У ньому порівняно з кукурудзяним силосом в 1,45 раза зростала кількість жиру, що важливо з точки зору підвищення біологічної цінності раціону. Так, у раціоні телиць контрольної групи, що містив 15 кг кукурудзяного силосу, 0,5 кг сіна люцернового, 1,5 кг ячмінної соломи, 6,0 кг пивної дробини і мінеральну підкормку, містилося 436 г перетравного протеїну, а на 1 корм. од. його припадало лише 94 г. При заміні половини кукурудзяного силосу на силос із сумішки ярових зернофуражних культур (ячмінь+овес+горох) вміст перетравного протеїну зріс до 476 г або на 9,2%, а з розрахунку на 1 корм. од. – на 8,5%, досягнувши рівня 102 г.

3. Зміна маси телиць (кг) на протязі дослідів

Групи тварин	Жива маса тварин		Приріст живої маси, кг	Середньо- добовий приріст , г
	на початку дослідів	по завер- шенню дослідів		
Контрольна	186,0±2,8	215,0±2,9	29,0±1,9	467,7±25,8
Дослідна	185,9±2,7	221,4±3,7	35,5±2,4	572,6±30,6

Заміна в раціоні ремонтних телиць 2 групи половини кукурудзяного силосу на силос зі злако-бобової сумішки ярових зернофуражних культур, заготовлений з підвищеним вмістом сухої речовини, сприяла підвищенню їх середньодобових приростів маси на 104,9 г або на 22,4% ($p < 0,05$). При цьому затрати кормів з розрахунку на 1 кг приросту маси тварин знижувався з 9,83 корм.од. до 8,21 або на 16,5%.

Використання у раціонах дійних корів (табл. 4) силосу із суміші кукурудзи (80%) і сої (20%) (дослідна група) порівняно з кукурудзяним силосом (контрольна група) сприяло підвищенню їх середньодобових надоїв

молока на 10,6% ($p<0,05$), а жирномолочність підвищилася на 0,17% абсолютних або в 1,045 раза.

В наслідок цього різниця між групами тварин за надоями 4%-го молока зросла до 11,0%.

Висновки.

Заміна половини кукурудзяного силосу на комбінований силос (яч-

мін, овес, горох) у складі раціонів ремонтних телиць при однотипній годівлі сприяла підвищенню їх середньодобових приростів маси на 22,4%, а за повної заміни у раціоні дійних корів кукурудзяного силосу на силос із суміші кукурудзи (80%) і сої (20%) надоя 4%-ного молока зростали на 11,0%.

4. Продуктивність корів за період дослідів

Групи корів	Середньодобові надоя та жирність молока				В середньому за дослід		
	на початку дослідів		по завершенню дослідів		кг	% жиру	4% молока, кг
	кг	% жиру	кг	% жиру			
Контрольна	23,15±0,88	3,77±0,19	22,2±0,73	3,77±0,10	23,19±0,35	3,77±0,10	21,86±0,60
Дослідна	23,55±1,06	3,78±0,10	24,1±0,51	4,02±0,11	24,64±0,44	3,94±0,11	24,27±0,75

Бібліографічний список

1.Гноєвий В.І. Пріоритетні технології виробництва, заготівлі та використання кормів у молочному скотарстві //Молочне й м'ясне скотарство.-К.: Урожай, 1995.-Вип. 87.-С. 101-105.

2.Гноєвий В.І., Русько М.П., Полковник Р.П. Інтенсифікація кормовиробництва в Україні: Зб. наук. праць ІТ УААН, 1999. -Вип. 40.-С. 55-61.

3.Гноєвий В.І. Кормова база для цілорічно однотипної годівлі корів // Науково-практичні аспекти кормовиробництва та ефективного використання кормів //Мат. міжнар. наук.-практ. конф. 16-18 вересня 2003 р.-Львів, 2003.-С. 111-115.

4.Овсянников А.И. Основы опытного дела в животноводстве.-М.: Колос, 1976.-С. 303.

5.Омельяненко А.А. Круглогодное однотипное кормление скота // Животноводство. –1981. -№6. –С. 36-38.

6.Травяная мука и сенаж как основа малокомпонентных рационов /Палфий Ф.Ю., Гноевой В.И., Ильяш М.П. и др.// Докл. ВАСХНИЛ.– 1971 - №11.-С. 25-27.

7.Польщикова М.В., Борисенко М.М. Технология приготовления силоса (рекомендации).-Х., 1989.- С.18.

Изучена эффективность замены кукурузного силоса на комбинированные – ячмень+овес+горох и кукуруза (80%)+соя (20%) в рационах ремонтных телок и лактирующих коров

Effectiveness of replensing corn silage with combined silages – barley+oats+pea and maize (80%)+soy-bean (20%) in rations of replanment heijers and lactating cows was studied.